

ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор Державного вищого навчального закладу „Донбаський державний педагогічний університет”

проф. С.О. Омельченко

2020 р.

ВИТЯГ

з протоколу фахового семінару спільного засідання кафедри теорії і практики початкової освіти та кафедри педагогіки і методики технологічної та професійної освіти
Державного вищого навчального закладу
„Донбаський державний педагогічний університет”
від 08 липня 2020 року

ПРИСУТНІ: Гаврілова Л.Г. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики початкової освіти; Хижняк І.А. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і практики початкової освіти; декан факультету початкової, технологічної та професійної освіти; Бескорса О. С. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і практики початкової освіти; Ішутіна О.Є. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і практики початкової освіти; Вікторенко І. Л. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і практики початкової освіти; Хвещевська О.О. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і практики початкової освіти; Стешенко В.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики професійної освіти; Вовк Н.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і методики технологічної та професійної освіти; Лихолат О.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і методики технологічної та професійної освіти; Пшеничний М.В. – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки і методики технологічної та професійної освіти.

ЗАПРОШЕНІ: Омельченко С. О. – доктор педагогічних наук, професор, ректор ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет”; Набока О.Г. – доктор педагогічних наук, професор, перший проректор із науково-педагогічної роботи ДДПУ; Саяпіна С. А. – доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету гуманітарної та економічної освіти ДДПУ; Топольник Я. В. – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки вищої школи ДДПУ; Шульга Т.В. – завідувач аспірантури ДДПУ.

Головуючий на засіданні: Топольник Я. В. – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки вищої школи ДДПУ.

Секретар засідання: Хващевська О.О. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і практики початкової освіти ДДПУ.

Науковий керівник – Гаврілова Людмила Гаврилівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики початкової освіти ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет”.

Рецензенти:

Хижняк Інна Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету початкової, технологічної та професійної освіти ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет”.

Бескорса Олена Сергіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і практики початкової освіти ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет”.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Про рекомендацію до захисту дисертації **Орехової Валентини Володимирівни „Формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи”**, представленої до попередньої експертизи на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка за спеціальністю 013 – Початкова освіта.

СЛУХАЛИ:

1. Головуючу на фаховому семінарі спільного засідання кафедри теорії і практики початкової освіти та кафедри педагогіки і методики технологічної та професійної освіти ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет”, доктора педагогічних наук, доцента, завідувачку кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет”, Топольник Я. В., яка повідомила, що Орехова Валентина Володимирівна народилась у 1979 році.

У 2003 році закінчила Слов'янський державний педагогічний університет, отримала повну вищу освіту за спеціальністю „Початкове навчання” та здобула кваліфікацію вчителя початкових класів і музики. У 2004 році після закінчення магістратури у Слов'янському державному педагогічному університеті за спеціальністю „Початкова освіта” здобула кваліфікацію викладача педагогіки у вищих навчальних закладах.

З 2005 року працювала в ЗОШ №2 м. Шахтарська Донецької області за спеціальностями: учитель музики, музичного мистецтва, художньої культури; педагог-організатор, соціальний педагог, заступник директора з ВР.

З жовтня 2017 року навчається в аспірантурі зі спеціальності 013 – Початкова освіта. Працює над темою дисертаційного дослідження „Формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи”, яка була затверджена Вченою радою ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет” (протокол № 2 від 24 вересня 2019 р.).

З вересня 2017 року працювала асистентом кафедри музики та хореографії в ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет”.

Орехова В. В. склала кандидатські іспити з філософії та іноземної мови на „відмінно”.

Основні положення дисертаційної праці відображено в 23 публікаціях (з них 21 – одноосібних), зокрема: 6 статей в наукових фахових виданнях України; 1 стаття в періодичному виданні зарубіжних країн; 1 розділ в колективній монографії; 15 публікації апробаційного характеру (матеріали конференцій та інші видання).

Пропонуються результати наукового дослідження Орехової В. В., яке виконано в ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет”, Міністерство освіти і науки України.

2. Орехову В. В., яка виклала основний зміст дисертації „Формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи” та загальні висновки, що були здобуті в результаті здійсненого нею дослідження.

Орехова В. В.: Шановна головуєча! Шановні члени кафедри, гості, присутні! Дозвольте представити основні положення дисертаційного дослідження на тему „Формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи” зі спеціальності 013 Початкова освіта.

Швидкий розвиток технічної мобільності, ускладнення взаємодії множинності медіаплатформ обумовлюють виникнення нових інформаційно-комунікаційних технологій і відповідних наукових дефініцій. Трансмедійність є одним з проявів сучасного феномену технологічної медіакультури, що є результатом процесу глобалізації та інтеграції світової спільноти. Головною перевагою трансмедійної технології є можливість створення поліфонічного комунікаційного полотна, що складається з різноформатних елементів, об’єднаних однією тематикою. Ключовим моментом технології трансмедіа є співпричетність користувача та об’єднання онлайн і офлайн комунікації.

Поняття трансмедіа і досвід трансмедійної освітньо-культурної практики є достатньо новими у вітчизняному науковому колі. Проблема використання технології трансмедіа в мистецькій освіті ще не була предметом спеціального педагогічного дослідження, що робить вагомими завдання аналізу та систематизації наявних наукових поглядів на окреслену проблему, обґрунтування педагогічних умов формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Також актуальність і доцільність розв’язання проблеми посилено виявленими в процесі дослідження *суперечностями* (представлені в наданих матеріалах):

–об’єктивною потребою суспільства у висококваліфікованих учителях музичного мистецтва, які володіють сучасними цифровими технологіями, і реальним станом фахової підготовки музикантів-педагогів у закладах вищої освіти;

–активним впровадженням трансмедійної технології в різні сфери суспільного життя (соціологію, журналістику, медіа-сферу, культуру та ін.) та її обмеженим використанням в освіті, зокрема в її мистецькій галузі;

–необхідністю формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва як складника їхньої професійної компетентності та відсутністю науково-теоретичного обґрунтування цього педагогічного феномену і практичних навчально-методичних розробок щодо його розвитку.

Отже, актуальність, недостатня обґрунтованість теоретичних і практичних аспектів проблеми впровадження трансмедійної технології до професійної підготовки музикантів-педагогів зумовили вибір теми дисертаційної праці **„Формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи”**.

Об’єкт, предмет і мету дослідження можете побачити у наданих Вам матеріалах.

Об’єкт дослідження – професійна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва в сучасних умовах цифровізації освіти.

Предмет дослідження – педагогічні умови формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музики початкової ланки освіти Нової української школи.

Мета дослідження – виявити, теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови, що забезпечують формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва Нової української школи.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що:

– *уперше* до вітчизняного наукового обігу введено поняття „трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва” у складі їхньої професійної компетентності як здатності використовувати, редагувати і створювати трансмедійні мистецькі освітні ресурси; визначено її науково-методологічне підґрунтя, сутність та структуру; обґрунтовано педагогічні умови формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва Нової української школи;

– *уточнено* понятійно-категоріальний апарат, зокрема: поняття „нові медіа”, „трансмедіа”, „трансмедійна технологія”, „конвергентність”; теоретичні положення щодо професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах розбудови Нової української школи; удосконалено форми і методи навчальної діяльності в закладі вищої освіти в контексті завдань формування трансмедійної компетентності майбутніх музикантів-педагогів;

– *набули подальшого розвитку* теорія та методика професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах інформатизації освіти.

Практичне значення дослідження визначено теоретичним обґрунтуванням і впровадженням у практику роботи закладів вищої освіти педагогічних умов трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва Нової української школи. Розроблено навчально-методичне забезпечення, до якого увійшли: навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни – спецкурсу

„Технологія трансмедіа у мистецькій освіті Нової української школи”, підтриманого відповідним дистанційним курсом в середовищі Google Classroom; методичні матеріали до проведення практичних занять, інструктивні матеріали до самостійної роботи з курсу; методичні рекомендації до роботи в мультимедійному середовищі.

Зупинимось більш докладно на педагогічних умовах, що сприятимуть ефективному формуванню трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва Нової української школи.

Першою педагогічною умовою визначено *надання майбутнім учителям музичного мистецтва Нової української школи необхідного комплексу знань у сфері трансмедійної технології*. Маємо на увазі необхідність розуміння феномену трансмедійності, його сутнісних і концептуальних особливостей, принципів побудови та реалізації трансмедійного простору, а також необхідності використання трансмедійної технології в професійній діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Необхідний обсяг теоретичних знань в галузі трансмедійної технології включає в себе:

- комплекс ключових понять в галузі трансмедіа, переваги використання трансмедійної технології в освітній та майбутній професійній діяльності;
- поняття „конвергенція”, „крос-медіа”, „мультимедіа”, „лонгрід”, „сторітелінг”, „цифровий наратив” та ін., що дотичні до трансмедійної технології;
- принципи трансмедійності, серед яких: інтегративність, інтерактивність, активізації творчої ініціативи, змішаного навчання, цілісності трансмедійного продукту, адаптивності;
- теоретичні основи сучасних ІК (цифрових) технологій;
- базовий комп’ютерний програмний інструментарій;
- ключові поняття в галузі хмарних технологій та Google середовища.

Для забезпечення цієї педагогічної умови в практику підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва розроблено і впроваджено спецкурс „Технологія трансмедіа в мистецькій освіті Нової української школи”, що має уможливити теоретичне усвідомлення специфіки трансмедійного простору медіа та вплинути на розвиток інтересу й позитивного ставлення до застосування трансмедійної технології в професійно-педагогічній діяльності.

Викладання спецкурсу забезпечене відповідним навчально-методичним комплексом: розроблено навчальну та робочу програми курсу, матеріали для практичних занять з курсу, творчі завдання та тематика трансмедійних проєктів для самостійної роботи тощо.

Друга педагогічна умова – *формування й розвиток умінь і навичок в майбутніх учителів музичного мистецтва працювати в трансмедійному середовищі в умовах змішаного навчання* – реалізує практично-діяльнісну складову формування трансмедійної компетентності і спрямована на формування певного комплексу практичних умінь і навичок, які дозволяють ефективно працювати в трансмедійному середовищі, створювати якісні трансмедійні освітні ресурси у

вигляді проєктів, сторітеллінгу, цифрових наративів тощо. Зауважимо, що цифрове освітнє середовище стрімко розвивається, інформаційні технології постійно оновлюються. Тому перелік умінь і навичок, необхідних для успішної реалізації трансмедійної технології в освітньому процесі, постійно змінюється.

Якісними та доступними інтернет-сервісами, на базі яких можна реалізовувати трансмедійні проєкти та набувати, відпрацьовувати й накопичувати трансмедійні вміння, навички і досвід, є хмарні сервіси Google, за допомогою яких можна створювати презентації, документи, таблиці, інтерактивні плакати, мультимедійні освітні ресурси тощо, здійснювати колективні творчі освітні проєкти, не обмежені у часі і розмірі, до яких залучаються декілька учасників з різними поглядами і рівнями знань, умінь, креативності і досвіду.

Сутність трансмедійної технології передбачає залучення різних середовищ і унеобхіднює використання форм і методів змішаного навчання, оскільки передбачає вихід і поєднання аудиторних форм із віртуальними методами роботи. Для нашого дослідження було обрано ротаційну модель (*почергова особистої взаємодії викладача зі студентами та навчальна взаємодія за допомогою цифрових технологій*), оскільки вона забезпечує вільну зміну навчання в аудиторії з дистанційним або онлайн-навчанням.

Третя педагогічна умова – *спрямованість на розвиток креативності майбутніх музикантів-педагогів для ефективної реалізації трансмедійних проєктів* відповідає одному із ключових завдань професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Розвиток креативності майбутніх фахівців значною мірою залежить від усвідомлення студентом особистих технологічних і мистецьких якостей, якими він володіє і рівня їх сформованості. Креативність дозволяє знаходити нові засоби і шляхи розвитку трансмедійної історії; оптимально використовувати внутрішні таланти, вподобання, уміння і навички особистості. За технічними і цифровими потребами не можна забувати про розвиток художньо-творчих умінь (*музично-виконавських, імпровізаційних тощо*), які формують професійно важливі якості майбутнього учителя музичного мистецтва – *емпатію, артистизм, рефлексію, творчу активність, ініціативність тощо*, і складають необхідний фундамент запровадження трансмедійної технології у галузі мистецької освіти. Важливо пам'ятати, що трансмедійна технологія передбачає інтеграцію різних форм і середовищ для розвитку обраної теми, поєднання цифрових освітніх ресурсів з проведенням „живих” тематичних інструментально-літературних концертів, театральних постанов, вокальних-інструментальних турнірів тощо.

Реалізація третьої педагогічної умови забезпечувалась залученням комплексу методів, спрямованих на розвиток креативності майбутніх учителів музичного мистецтва. Серед них:

- метод створення трансмедійних проєктів;
- виконання творчих завдань у вигляді інтерактивних плакатів, mind maps, віртуальних турів, створення YouTube каналу, використання QR-кодів та ін. в

умовах дистанційного курсу „Технологія трансмедіа в мистецькій освіті Нової української школи” в Google Class;

– трансмедійний сторітеллінг (на основі мультимедійної презентації в Power Point).

Запропоновані педагогічні умови є цілісним інтегративним утворенням, що формує загальну логіку процесу формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва Нової української школи. Реалізації окреслених педагогічних умов сприяє спеціально сконструйована *модель*, ефективність якої досягається через забезпечення фахової підготовки майбутніх музикантів-педагогів глибокими теоретичними знаннями в галузі технології трансмедіа, оволодіння творчими формами і методами роботи в трансмедійному середовищі та підвищення мотивації та зацікавленості в опануванні трансмедіа для подальшої успішної професійної реалізації.

Для перевірки ефективності запропонованих педагогічних умов було проведено педагогічний експеримент. Порівняння результатів констатувального і контрольного етапів експерименту засвідчило позитивну динаміку рівнів сформованості трансмедійної компетентності студентів. В експериментальній групі, на відміну від контрольної, на статистично значущому рівні зменшилася кількість студентів із початковим рівнем трансмедійної компетентності, натомість збільшилася кількість майбутніх учителів музичного мистецтва з базовим, поглибленим і творчим рівнями компетентності.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів розв’язання проблеми формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва Нової української школи у процесі фахової підготовки. Подальшого розвитку потребує вивчення наступності та перспективності процесу формування трансмедійної компетентності вчителів музичного мистецтва в умовах безперервного навчання, удосконалення навчальних програм і планів, методів діагностики і моніторингу професійної компетентності студентів.

Доповідь закінчено! Дякую за увагу!

Здобувач відповів на запитання.

Доктор педагогічних наук, професор Саяпіна С. А.: 1). Назвіть методологічні підходи і дидактичні принципи формуванні трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва. 2). У чому полягає трансмедійність проекту, наведіть конкретний приклад.

Орехова В.В.: Дякую за запитання!

1). Аналіз загальнонаукових методичних орієнтирів з питання професійної мистецької освіти дозволив дійти висновку щодо доцільності використання під час формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва наступних підходів:

- Компетентнісний підхід – комплекс професійно-діяльнісних компетентностей (загальнопедагогічних, фахових, мистецтвознавчих,

інформаційно-комунікаційних), які мають забезпечити використання трансмедійної технології у професійній мистецькій діяльності, що характеризується високою професійною якістю, різноманітністю і ефективністю володіння і використання сучасних технологій, наявністю творчих професійних навичок і вмій, як відображення високої кваліфікації мистецької професійної освіти. Особливо акцентуємо увагу на мистецтвознавчій та інформаційно-цифровій складових компетентнісного підходу як таких, що складають основу трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва.

- Аксіологічний підхід – як шлях пізнання цінностей мистецтва в аспекті загальнолюдських духовних цінностей з метою спрямування професійної освіти у площину ціннісних орієнтирів у рамках стратегії професійного мистецького розвитку майбутнього фахівця.

- Культурологічний підхід – як сукупність культурних компонентів (педагогічна культура, мистецько-виконавська культура, комунікативна культура тощо), що сприяє формуванню висококультурної особистості, здатної до створення якісного трансмедійного освітнього мистецько-творчого продукту, як результату духовного розвитку особистості – творця культури в її безмежному просторі.

- Холістичний підхід – як „Цілісний Всесвіт”, що тримається на рівновазі, причетності кожного і зв’язках, і стимулює гармонійний розвиток у емоційному, фізичному, естетичному і духовному напрямках розвитку особистості.

- Міждисциплінарний підхід – як стратегія модернізації професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва на підґрунті інтеграції різногалузевих наук, зокрема педагогіки, мистецтвознавства, інформатики та спеціалізованих мистецьких дисциплін (музики, образотворчого мистецтва тощо).

- Системно-діяльнісний підхід – як такий, що забезпечує активний пізнавальний процес із систематичним практичним відтворенням умінь і навичок трансмедійної технології в аудиторній і неаудиторній діяльності на різних етапах професійної освіти майбутніх учителів музичного мистецтва.

Формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва передбачає дотримання наступних принципів музично-педагогічної освіти: *інтегративності, інтерактивності, активації творчої ініціативи, змішаного навчання, цілісності трансмедійного продукту, адаптивності.*

2). Вважаємо доцільним розглядати трансмедійність як технологію, побудовану на базі концептуальних законів конвергентності, яка підпорядковується принципам синергії, поліфонії, симультанності, інтермедіальності, інтерактивності та глибинності, що реалізується у мультиплатформному продукті і має за мету занурити і всебічно розкрити глибинний світ мистецтва. Трансмедійна технологія базується на інтеграції інформаційно-комунікаційних практик. Для успішного формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва треба враховувати залучення студентів до активного спільного навчання, залучення до оцінювання і самооцінювання; використання ресурсів (навичок) вихованців у процесі навчання.

Прикладом трансмедійного проєкту може слугувати презентація „Життя і творчий шлях П. І. Чайковського”, створена на платформі Google Classroom. Принципи трансмедійності виконуються через можливості, надані Google платформою: поширення матеріалу серед великої кількості учасників, участь усіх учасників проєкту через надання доступу до редагування і коментування, вихід за межі конкретної платформи через посилання і вихід за межі цифрового медіа.

Доктор педагогічних наук, професор Стешенко В.В.: Що таке компетентність? Як ви трактуєте поняття трансмедійної компетентності?

Орехова В.В.: Дякую за запитання! У Законі України „Про вищу освіту” компетентність представлена як динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність.

До змісту трансмедійної компетентності ми відносимо знання суті і принципів трансмедійності, як комплексу підходів до створення мультиплатформного продукту; уміння працювати за трансмедійною технологією; мотивація до її застосування у професійній діяльності майбутніх учителів мистецьких дисциплін, зокрема музичного мистецтва.

Кандидат педагогічних наук, доцент Ішутіна О.Є.: В чому полягає різниця між трансмедіа, крос-медіа і мультимедіа?

Орехова В.В.: Дякую за запитання! Мультимедіа найчастіше відображає контент (аудіовізуальний зміст) тієї чи іншої медіаплатформи, комбінування тексту, статичного та рухомого зображення і звуку в рамках одного медійного продукту.

„Крос-медіа” позначаємо не як окремий медіа продукт, а як здатність поширювати інформацію за допомогою різних засобів комунікації. Є похідним від англійського виразу „to cross media”, що буквально означає „перехід через медіа”. В основі стратегії крос-медіа лежить процес дигіталізації і конвергенції, де одна тема подається через декілька медіаканалів (друковане видання, фотозвіт, відеофайл, віртуальний музей тощо) і передбачає використання мультимедійних форм.

У вітчизняних дослідженнях трансмедіа – це найчастіше підхід чи комплекс підходів до створення мультиплатформного середовища.

Трансмедійність – сукупність принципів, які визначають будування медійного продукту: розповсюдженість, поширення, зануреність, серійність, тривалість, суб’єктивність сприйняття, іммерсивність та співтворчість.

Трансмедійна технологія представляє складну систему поєднання різних мов (цифрових і нецифрових; вербальних і невербальних) і медіаформатів (відео, комікси, ігри, книги тощо); складає ефект калейдоскопічного сприйняття, що позитивно впливає на увагу, активну позицію, рівень та обсяг засвоєння матеріалу.

Кандидат педагогічних наук, доцент Хващевська О.О.: Чи сумісні поняття „мультимедійність” і „мультиплатформність”? У чому полягає їх відмінність?

Орехова В.В.: Дякую за запитання! Поняття „мультимедійність” і „мультиплатформність” абсолютно нетотожні. Мультимедіа найчастіше відображає контент (аудіовізуальний зміст) тієї чи іншої медіаплатформи, комбінування тексту, статичного та рухомого зображення і звуку в рамках одного медійного продукту. Натомість мультиплатформність позначає різноманіття платформ, каналів, носіїв і медійних форм.

Крос-медіа також відрізняється від мультиплатформності і передбачає комунікативні зв'язки.

Доктор педагогічних наук, доцент Топольник Я. В.: Що таке трансмедійний проєкт у Вашому дослідженні?

Орехова В.В.: Дякую за запитання! Ми розглядаємо трансмедійний проєкт як процес створення дидактичного освітнього матеріалу із поєднанням інформаційно-комунікаційних технологій і очних (контактних, аудиторних) форм роботи (аудиторних занять, творчо-виконавських виступів, обговорень, аудиторних презентацій тощо). А проєктування є описом (схемою) процесу створення і застосування трансмедійного освітнього продукту у практичній діяльності. У ході трансмедійного проєктування відстежуємо інтеграцію медіаформатів і медіаплатформ, що розвивають (уточнюють, підкреслюють, продовжують або заперечують) основну тему проєкту.

Головуючий на засіданні – доктор педагогічних наук, доцент Топольник Я.В. запропонувала розпочати обговорення результатів дослідження Орехової Валентини Володимирівни.

Науковий керівник, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики початкової освіти ДДПУ Гаврілова Л.Г.: Орехова В.В. у 2004 році закінчила магістратуру Слов'янського державного педагогічного університету і отримала повну вищу освіту за спеціальністю „Початкове навчання” та здобула кваліфікацію викладача педагогіки у вищих навчальних закладах. Після закінчення університету працювала вихователем у СОЦСРДС „Смарагдове місто” (2003-2005 рр.). З 2005 по 2014 рр. вдосконалювала професійні навички у ЗОШ І-ІІІ ст.. м. Шахтарська на посадах учителя музики, музичного мистецтва і художньої культури; педагога організатора, заступника директора з ВР. Має педагогічний стаж 17 років.

З жовтня 2017 року була прикріплена аспірантом до кафедри теорії і практики початкової освіти ДВНЗ „Донбаського державного педагогічного університету”. Тему дисертаційної роботи затверджено Вченою радою ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет” (протокол № 2 від 24 вересня 2019 р.).

Здобувачем *Ореховою Валентиною Володимирівною* повністю виконано індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової програми аспірантури ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет” за наступними дисциплінами: філософія науки і методологія дослідження (6 кредитів);

англійська мова наукового та професійного спрямування (8 кредитів); сучасні технології дослідження (6 кредитів); теорія і методологія початкової освіти (5 кредитів); інформаційно-комунікаційні технології в педагогічних дослідженнях (5 кредитів); культура наукового мовлення (5 кредитів); професійна компетентність учителя початкової школи (5 кредитів); педагогічна майстерність викладача (5 кредитів); історія початкової освіти в Україні (5 кредитів); освітні інновації XXI століття (5 кредитів); структура наукового знання і пізнавальної діяльності (5 кредитів); синергетичний підхід до організації навчального процесу (5 кредитів); асистентська практика (10 кредитів), що повністю відповідає Національній рамці кваліфікацій та вимог Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (зі змінами).

Здобувачем Ореховою В.В. здобуто глибинні знання зі спеціальності (загальний обсяг освітньо-наукової програми – 240 кредитів; освітня складова – 60 кредитів ЄКТС): пройдено цикли загальної та професійної підготовки; набуто практичних навичок, методик та технологій: загальнонаукові (аналіз і синтез; індукція і дедукція; аналогія і моделювання; абстрагування і конкретизація; системний аналіз тощо) та спеціально наукові (психологічний, конкретно-соціологічний, статистичний, математичний тощо) методи, які застосовуються під час здійснення психолого-педагогічних досліджень, а також методики і технології, які дозволяють вирішувати практичні завдання щодо забезпечення ефективного викладання у початковій школі.

Аспірантка проявила себе наполегливим, відповідальним науковцем, своєчасно виконувала всі розділи індивідуального навчального плану, відвідувала лекції та семінарські заняття, які проводили науково-педагогічні працівники кафедри.

Здобувач Орехова В.В. оволоділа загальними, фаховими та інтегральними компетентностями.

Під час виконання освітньо-наукової програми аспірантури здобувач набула необхідні знання (сучасної методології, методики та методів початкового навчання, зокрема із використанням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у вищій школі; кваліфікований аналіз основних підходів, теорій та концепцій педагогічної науки; знання теоретико-методологічних підходів щодо відбору принципів, форм, методів, технологій початкової освіти тощо); *когнітивні уміння та навички* (опрацювання, аналіз і пред'явлення результатів дослідження засобами інструментарію інформаційних технологій; володіння методами психолого-педагогічних досліджень, методиками діагностування педагогічних здібностей та особистісних якостей; організація інформаційного пошуку, самостійного відбору і якісної обробки наукової інформації та емпіричних даних в організації наукового дослідження; свідоме проектування технологій викладання дисциплін початкової школи тощо); *практичні уміння в предметній області, здатності* (використання експериментальних досліджень та застосування

дослідницьких навичок за професійною тематикою; відбір найдоцільніших формул мовленнєвого етикету в усному й писемному науковому мовленні; використання наукового стилю письмового висловлювання з метою об'єктивації наукових відомостей і кінцевих результатів аналітико-синтетичного перероблення даних; планування й вирішення завдань власного професійного й особистісного розвитку, стимулювання розвитку творчих здібностей, художньо-естетичних смаків й ціннісних орієнтацій, загальної культури особистості тощо).

Індивідуальний план наукової роботи здобувача Орехової В.В. був затверджений рішенням вченої ради університету 18.10.2017р., (Протокол № 3). Науковий керівник Гаврілова Людмила Гаврилівна, докторка педагогічних наук, професорка ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет”, завідувачка кафедри теорії та практики початкової освіти. Термін виконання роботи: *2017-2021 роки*.

Здобувач Орехова В.В. своєчасно виконувала всі розділи індивідуального плану наукової роботи в установлені терміни. Своєчасність та повнота виконання індивідуального плану аспіранта підтверджена результатами піврічної проміжної, підсумкової (річної) та заключної атестації. Відповідально ставилась до поставлених завдань.

Здобувачем Ореховою В.В. разом із науковим керівником за результатами проведеного пошуку та аналізу наукової літератури в обсязі більше, ніж 400 джерел визначено актуальність теми, яка полягала в необхідності модернізації сучасної вищої освіти в умовах посилення процесів інформатизації, дигіталізації та глобалізації у всіх сферах людського життя. Можливості, надані сучасним інформаційним світом, породжують нові технології, що формують особливу систему спілкування, обміну інформацією, об'єднання інтересів тощо. Однією з таких інновацій є технологія трансмедіа, що активно впроваджується в різних соціальних сферах (медіа, маркетингу, журналістиці, дизайні, культурі тощо) та поступово залучається й до освіти. Вітчизняна педагогіка, її мистецька галузь на сьогодні лише починає вивчення трансмедіа, аналізуючи її в окремих теоретичних і практичних аспектах. Проблема використання технології трансмедіа в мистецькій освіті ще не була предметом спеціального педагогічного дослідження, що робить вагомими завдання аналізу та систематизації наявних наукових поглядів на окреслену проблему, обґрунтування педагогічних умов формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва. На підставі визначеної актуальності було сформульовано мету, завдання та методи дослідження.

Мета дослідження – виявити, теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови, що забезпечують формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи.

Завдання:

1. На підставі аналізу вітчизняних і зарубіжних наукових джерел надати сучасне тлумачення понять „трансмедіа”, „трансмедійна технологія”, „трансмедійна компетентність”.

2. Визначити науково-методологічне підґрунтя формування трансмедійної компетентності майбутніх музикантів-педагогів.

3. Розкрити сутність, структуру та зміст категорії „трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва”.

4. Обґрунтувати педагогічні умови формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи та змодельовати процес їх реалізації.

5. Експериментально перевірити ефективність педагогічних умов формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи.

Для досягнення поставленої мети й виконання завдань на різних етапах наукового пошуку використано комплекс **методів дослідження**: *теоретичні*: аналіз медіа-джерел, філософської, соціологічної, культурологічної, психолого-педагогічної, методичної літератури з окресленої проблеми для розкриття сутності категорій „трансмедіа”, „трансмедійна технологія”, „трансмедійна компетентність майбутніх учителів музичного мистецтва”; вивчення й узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду з питань цифровізації освіти та розвитку технології трансмедіа; проєктування й моделювання для визначення логіки дослідження та розробки педагогічної моделі формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи; *емпіричні*: педагогічне анкетування, опитування, тестування, бесіди, спостереження за процесом використання технології трансмедіа, вивчення продуктів творчої діяльності здобувачів вищої освіти; педагогічний експеримент у перебігу констатувального, формувального і контрольного етапів; *методи математичної статистики* для кількісного та якісного аналізу й перевірки достовірності результатів експериментальної роботи.

Дисертацію виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри теорії і практики початкової освіти в межах комплексної теми дослідження „Професіоналізм педагога: теоретичні і методичні аспекти” (номер державної реєстрації – 0115U003313) ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет” (м. Слов’янськ), дослідження В. В. Орехової стало фрагментом даної науково-дослідної роботи. Тему дисертаційної роботи затверджено Вченою радою ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет” (протокол № 2 від 24 вересня 2019 р.).

Здобувачем Ореховою В.В. *вперше введено* до вітчизняного наукового обігу поняття „трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва” у складі їхньої професійної компетентності як здатності використовувати, редагувати й створювати трансмедійні мистецькі освітні ресурси; визначено науково-методологічне підґрунтя, сутність та структуру вказаної дефініції; обґрунтовано педагогічні умови формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи. *Уточнено* понятійно-категоріальний апарат, зокрема поняття „нові медіа”, „трансмедіа”, „трансмедійна технологія”, „конвергентність”, теоретичні положення щодо професійної підготовки майбутніх

учителів музичного мистецтва в умовах розбудови Нової української школи. *Удосконалено* форми і методи навчальної діяльності в закладах вищої педагогічної освіти в контексті завдань формування трансмедійної компетентності майбутніх музикантів-педагогів. Набули подальшого розвитку теорія та методика професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах інформатизації освіти.

Результати дослідження Орехової В.В. впроваджено в освітній процес таких ЗВО: Державний вищий навчальний заклад „Донбаський державний педагогічний університет” (довідка № 68-20-316/1 від 12.06.2020 р.); Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка (довідка № 2088 від 20.07.2020 р.); Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (довідка №17/17-1813 від 09.09.2020 р.).

Основні положення і результати дослідження доповідалися й отримали позитивну оцінку на засіданнях, теоретичних і методичних семінарах кафедри теорії і практики початкової освіти ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет”; на науково-практичних конференціях, форумах, круглих столах, семінарах різного рівня: *Міжнародних* – „Естетичні орієнтири дошкільної і початкової освіти: теорія та практика” (Суми, 2017); „Професіоналізм педагога в умовах освітніх інновацій” (Слов’янськ, 2017, 2018, 2019); „Мистецький освітній простір у контексті формування сучасної парадигми освіти” (Кропивницький, 2017); „Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний та національний виміри змін” (Суми, 2017); „Сучасні аспекти інтеграції в мистецькій освіті початкової школи” (Мелітополь, 2017); „Актуальні проблеми реформування системи виховання та освіти в Україні” (Львів, 2018); „Сучасна освіта – доступність, якість, визнання” (Краматорськ, 2018); „Ключові питання наукових досліджень у сфері педагогіки та психології у ХХІ ст.” (Львів, 2019); „Мистецький освітній простір у контексті формування сучасної парадигми освіти” (Кропивницький, 2019); *Всеукраїнських* – „Підготовка майбутніх педагогів у контексті стандартизації початкової освіти” (Бердянськ, 2017); „Теоретико-практичні проблеми використання математичних методів і комп’ютерно-орієнтованих технологій в освіті та науці” (Київ, 2018); „Інформаційні технології – 2018” (Київ, 2018); „Актуальні питання мистецької педагогіки: Інноваційні та традиційні підходи до викладання мистецьких дисциплін” (Хмельницький, 2018); „Мистецька освіта: традиції, сучасність, перспективи” (Кривий Ріг, 2019); „Інформаційні технології в професійній діяльності” (Рівне, 2019); „Перспективні напрями сучасної науки та освіти” (Слов’янськ, 2020); „Стан досягнення і перспективи інформаційних систем і технологій” (Одеса, 2020); „Актуальні проблеми неперервної освіти в інформаційному суспільстві” (Київ, 2020).

Основні положення дисертаційної праці відображено в 23 публікаціях (з них 21 – одноосібних), зокрема: 6 статей в наукових фахових виданнях України; 1 стаття в періодичному виданні зарубіжних країн; 1 розділ в колективній монографії; 15 публікацій апробаційного характеру (матеріали конференцій та інші видання). Одержані автором результати є самостійним внеском у розроблення

педагогічних умов формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи. Ідеї, що належать співавторам публікацій, не використовувались у матеріалах дисертації. У працях, опублікованих у співавторстві, автору належить: характеристика змісту мистецтвознавчої компетентності в структурі професійної компетентності майбутнього вчителя музики початкової школи (Орехова В. В., Гаврілова Л. Г. Структура мистецтвознавчої компетентності майбутніх учителів музики початкової школи. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: науковий журнал*. Суми, 2017. № 5 (69). С. 230–240. DOI 10.24139/2312-5993/2017.05/230-240); обґрунтування специфіки мистецтвознавчої компетентності майбутніх учителів музики початкової школи (Орехова В. В., Гаврілова Л. Г. Мистецтвознавча компетентність в структурі професійної компетентності майбутнього вчителя музики початкової школи. *Естетичні орієнтири дошкільної і початкової освіти: теорія та практика: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (м. Суми, 23-24 лютого 2017 р.). Суми : ФОП Цьома С. П., 2017. С. 106 – 110.).

У дисертаційній роботі на основі аналізу вітчизняного та зарубіжного науково-теоретичного і практичного досвіду здійснено теоретичне узагальнення та наукове розв'язання проблеми формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи.

Дисертація повністю відповідає паспорту спеціальності 013 Початкова освіта

Матеріали дисертації викладено послідовно у формально-логічний спосіб з дотриманням наукового стилю викладення.

Під час виконання дисертації здобувач дотримувався принципів академічної доброчесності, за результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації.

Дисертація здобувача Орехової В.В. за темою „Формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в початковій школі” за спеціальністю 013 Початкова освіта повністю відповідає вимогам пп. 9–18 „Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії”, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 167 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 р. № 40, та може бути представлена до проведення попередньої експертизи.

У процесі обговорення **ВИСТУПИЛИ:**

Офіційний рецензент Інна Анатоліївна Хижняк, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету початкової, технологічної та професійної освіти ДДПУ:

У дисертаційній роботі В. В. Орехової піднімається відносно нова для вітчизняної педагогічної науки тема, актуальність якої, на слушну думку авторки, обґрунтовується питаннями модернізації системи вищої освіти на засадах інформатизації, пошуку і впровадження інноваційних технологій у професійну

освіту, зокрема підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва – фахівців нового покоління, здатних на високому професійному рівні здійснювати освітній процес, готових впроваджувати новітні освітні технології, творчо реалізовувати пріоритетні напрями реформування вищої школи.

В. В. Орехова акцентує увагу на стрімкому розвитку інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, який суттєво трансформує традиційні методи освіти, надає багато можливостей для роботи з активними методиками, що забезпечують ефективніше навчання та швидкий різнобічний контроль, і справедливо зазначає, що глобальне поширення інформаційно-комунікаційних мереж вимагає іншого змісту і якості педагогічної освіти, легітимізує швидку видозміну традиційних навчальних моделей на інтегративні, динамічні, що поєднують гуманістичний та технологічний підходи, уможливають розкриття пізнавального й творчого потенціалу майбутніх учителів музичного мистецтва. Важливим і визначальним у плані вибору й окреслення актуальності теми дослідження є висновок В. В. Орехової, що ускладнення взаємодії множинності медіаплатформ, трансформація аудиторії обумовлюють виникнення нових гібридних аудіовізуальних форм і відповідних наукових дефініцій, серед яких трансмедійна технологія – реальність сьогодення, яка є відповіддю на умови розвитку і цифровізації сучасного світу.

Уповні відповідає сучасним освітнім реаліям і виокремлена авторкою низка суперечностей і протиріч: об'єктивна потреба суспільства у висококваліфікованих учителях музичного мистецтва, які володіють сучасними цифровими технологіями, і реальний стан фахової підготовки музикантів-педагогів у закладах вищої освіти; активне впровадження трансмедійної технології в різні сфери суспільного життя (соціологію, журналістику, медіа-сферу, культуру та ін.) та її обмежене використання в освіті, зокрема в її мистецькій галузі; необхідність формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва як складника їхньої професійної компетентності та відсутність науково-теоретичного обґрунтування цього педагогічного феномену та практичних навчально-методичних розробок щодо його розвитку.

У результаті наукового пошуку В. В. Орехова досягла результатів, що характеризуються теоретичною та практичною значущістю.

Так, у дисертації уперше до вітчизняного наукового обігу введено поняття трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в складі їхньої професійної компетентності як здатності використовувати, редагувати й створювати трансмедійні мистецькі освітні ресурси; визначено науково-методологічне підґрунтя, сутність та структуру вказаної дефініції; обґрунтовано педагогічні умови формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи, серед яких: надання майбутнім фахівцям знань у сфері трансмедійної технології; формування й розвиток умінь і навичок у майбутніх учителів музичного мистецтва працювати в трансмедійному середовищі в умовах змішаного навчання; спрямованість на розвиток креативності майбутніх музикантів-педагогів для ефективної реалізації трансмедійних проєктів; уточнено

понятійно-категоріальний апарат, теоретичні положення щодо професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах розбудови Нової української школи та ін.

Вагомим вважаємо і практичний доробок В. В. Орехової: навчально-методичний комплекс спецкурсу "Технологія трансмедіа у мистецькій освіті Нової української школи", підтриманого відповідним дистанційним курсом в середовищі Google Classroom; методичні матеріали до проведення практичних занять, інструктивні матеріали до самостійної роботи з курсу; методичні рекомендації до роботи в мультимедійному середовищі та ін.

Аналіз змісту дисертації, анотації та публікацій В. В. Орехової є підставою для висновку про наукову обґрунтованість і достовірність викладених авторкою результатів, що забезпечуються: чіткістю окреслених кваліфікаційних ознак дослідження; коректністю постановки розглянутих завдань; обґрунтованістю вихідних положень, системним аналізом теоретичного матеріалу, виявленням причинно-наслідкових зв'язків між елементами досліджуваної системи; застосуванням відповідного наукового інструментарію. Підвищенню ступеня обґрунтованості отриманих результатів сприяло ґрунтовне вивчення джерельної бази дослідження (472 позиції, із яких – 76 іноземними мовами), апробація матеріалів дисертації у виступах на науково-практичних конференціях, семінарах різного рівня.

Дисертація В. В. Орехової виконана на належному науковому рівні, що підтверджує володіння здобувачкою теорією досліджуваної проблеми і відповідними методами наукового пошуку. Оформлення роботи відповідає чинним вимогам до наукових праць такого рівня.

Разом із зазначеними позитивними рисами аналізованого дослідження зазначимо і дискусійні та суперечливі його елементи:

1. Вивчаючи феномен трансмедійної компетентності вчителя музичного мистецтва початкової школи, авторка звертається до поняття „професійна компетентність учителя початкової школи”, у описовій формі наводить його структурні характеристики. Вважаємо, що виклад матеріалу став би яснішим за наведення структурної схеми родового поняття та унаочнення місця в ньому трансмедійної компетентності.

2. Визначаючи сутність трансмедійної компетентності через систему компонентів, В. В. Орехова вказує в її складі „мистецькі знання”, „навички музичного виконавства”, „перетворення інформації в мистецький освітній продукт” і т.д. Однак при цьому трактує трансмедійну компетентність як частину інформаційно-комунікаційної (цифрової) компетентності педагога. Можливо, було би доцільніше розглядати її формування і через цифрову, і через мистецьку компетентності вчителя музичного мистецтва початкової школи?

3. Видається сумнівним постановка в один ряд таких понять, як „*один зі складників професійної компетентності, педагогічне явище*” у визначенні трансмедійної компетентності вчителя музичного мистецтва початкової школи,

адже складник компетентності – це суб’єктивний освітній результат, а педагогічне явище – об’єктивний чинник.

4. У дисертаційній роботі авторка припускається неточного використання термінів, зокрема в тексті роботи почасти застосовується термін „майбутні вчителі музичного мистецтва”, тоді як провідним для дисертації є термін „майбутні вчителі музичного мистецтва початкової школи”, і ці терміни мають різне поле дії.

5. На нашу думку, авторське тлумачення поняття „трансмедійне середовище” доцільніше подати в п.1.1., в низці подібних понять: „трансмедійність”, „технологія трансмедіа”, – а не в п.2.2., у обґрунтуванні експериментальних педагогічних умов.

Незважаючи на висловлені зауваження, вважаємо, що дисертаційна робота В. В. Орехової „Формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи” є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, що має вагоме теоретичне і прикладне значення для розвитку педагогічної науки, заслуговує позитивної оцінки, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. „Про затвердження Вимог щодо оформлення дисертації” (zareєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2017 року за № 155/30023), а також відповідає вимогам пунктів 9 – 18 „Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії” (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167), та може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Офіційний рецензент Олена Сергіївна Бескорса, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і практики початкової освіти ДДПУ:

Актуальність проблеми, порушеної в роботі Орехової Валентини Володимирівни, не викликає жодних сумнівів. По-перше, формування трансмедійної компетентності тісно корелює із формуванням ІКТ-компетентності, яка є однією із ключових компетентностей для життя і яка є вкрай необхідною сучасному вчителю для успішного здійснення професійної діяльності. По-друге, поняття трансмедійності є інноваційним, воно лише впродовж останнього десятиліття стало поступово входити у вітчизняну науку в цілому і дещо опосередковано в педагогічну науку. Поняття „трансмедіа” сприяє глибокому переосмисленню поняття „мультимедіа” і активній цифровій трансформації педагогічної науки. Вдалим є також поєднання трансмедійних технологій із мистецькою освітою, адже саме мистецтво поєднує в собі різні способи сприйняття та взаємодії, що пояснює саме поняття „трансмедіа”.

У дисертаційній роботі В. В. Орехової чітко визначеним є науковий апарат, а саме: об’єкт, предмет, мета та завдання дослідження, вмотивованим є вибір наукового інструментарію, який включає в себе вдало підібрані методи дослідження (аналіз медіа-джерел, філософської, соціологічної, культурологічної, психолого-педагогічної, методичної літератури; вивчення й узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду з досліджуваної проблеми; проєктування й моделювання,

педагогічне анкетування, опитування, тестування, бесіди, спостереження, методи математичної статистики для опрацювання отриманих даних). Завдання роботи відповідають поставленій меті і сформульовані в обсязі, який дозволяє ґрунтовно розкрити тему дослідження.

Проведена експертиза виконаних завдань переконливо доводить, що в першому розділі авторці вдалося розкрити теоретичні основи формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів мистецтва початкової школи на основі аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду запровадження трансмедійної технології в освітній процес. На схвалення заслуговує джерельна база, яку авторка залучила для побудови теоретичного підґрунтя дослідження. Це близько 500 джерел, із яких близько 70 іншомовні, що говорить про широке вивчення зарубіжного досвіду. І як результат опрацювання такої кількості літературних джерел, авторкою представлено науково-термінологічний апарат, який включає такі поняття: „трансмедіа”, „трансмедійна технологія”, „трансмедійна компетентність” (Завдання 1). Також слід наголосити на тому, що дисертантка вперше до вітчизняного наукового обігу ввела поняття трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Для вирішення другого завдання дисертаційної роботи, авторкою визначено методологічні підходи (компетентнісний, культурологічний, холістичний, міждисциплінарний, системно-діяльнісний) та принципи (інтегративності, інтерактивності, активації творчої ініціативи, змішаного навчання, цілісності трансмедійного продукту, адаптивності) формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи, що є специфічними для музично-педагогічної освіти в умовах інформатизації та обумовлених особливостями технології трансмедіа.

Заслуговує на схвалення представлений в підрозділі 1.2 визначення сутності дефініції „трансмедійна компетентність майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи” в структурі їхньої професійної компетентності, зважаючи на специфіку професійної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва, що дозволило вирішити третє завдання дослідження.

Обґрунтовуючи під час вирішення четвертого завдання дослідження педагогічні умови формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи, дисертантка наголошує на важливості надання майбутнім учителям музичного мистецтва початкової школи необхідного комплексу знань у сфері трансмедійної технології; формуванні й розвитку вмінь і навичок в майбутніх учителів музичного мистецтва працювати у трансмедійному середовищі в умовах змішаного навчання; спрямованості на розвиток креативності майбутніх музикантів-педагогів для ефективної реалізації трансмедійних проєктів. Для успішної реалізації кожної з умов В. В. Орехова визначила зміст та методи організації освітньої діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва. Особливої уваги вартує метод створення трансмедійних проєктів, який дозволяє студентам інтегрувати різні медіаформати і медіаплатформи, виявляючи високий рівень креативності, що в повній мірі відповідає природі трансмедіа.

Заслуговує також на схвалення експериментальна частина дослідження, зокрема способи реалізації обґрунтованих педагогічних умов, які передбачали розроблення дистанційного курсу на платформі Google Classroom, введення спецкурсу „Технологія трансмедіа у мистецькій освіті нової української школи”, а особливо широке застосування трансмедійних проєктів, які є інноваційним методом організації освітньої діяльності в процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва (Завдання 5).

Представлені в дисертаційній роботі висновки відповідають визначеним у вступі завданням. Отримані результати дослідження є належним чином апробованими, основні положення доповідалися і обговорювалися на 18 міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях. Аналіз наукових публікацій В. В. Орехової засвідчив їхню кількісну і якісну відповідність вимогам щодо оприлюднення результатів дисертаційна здобуття наукового ступеня доктора філософії, зокрема дисертанткою опубліковано 23 одноосібних наукових праці.

Рецензоване дослідження поглиблює і доповнює сучасну педагогічну науку основними теоретико-практичними та методичними положеннями, що можуть бути використані викладачами мистецьких дисциплін вищих навчальних закладів, учителями-практиками, науковцями для подальшого обґрунтування теоретичних і методичних засад формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах цифровізації освіти, для створення цифрових (трансмедійних) освітніх ресурсів та впровадження їх у практику професійного розвитку майбутніх музикантів-педагогів.

Загалом позитивно оцінюючи наукове дослідження Орехової Валентини Володимирівни, вважаємо за доцільне висловити окремі міркування, які вимагають уточнень:

1. На нашу думку, висновки до підрозділів не завжди у повному обсязі узагальнюють зміст викладеного матеріалу (наприклад, підрозділ 1.3).

2. Характеризуючи структуру трансмедійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва, авторкою цілком вдало виокремлено когнітивний, діяльнісний та аутопсихологічний компоненти. Проте, на наш погляд, під час теоретичного обґрунтування цих компонентів варто надати аналіз наявних вітчизняних та зарубіжних досліджень, які торкаються проблеми визначення компонентного складу трансмедійної компетентності.

3. Описуючи реалізацію першої умови формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у підрозділі 2.2, доречним, на нашу думку, було б співвіднести зміст теоретичного матеріалу щодо сутності категорії трансмедіа та її специфічних рис (конвергентності, мультиплатформності, імерсивності), що є складним для засвоєння, та відповідних методів освітньої діяльності в межах спецкурсу „Технологія трансмедіа в мистецькій освіті НУШ”.

4. Робота достатньо ілюстрована таблицями, схемами, рисунками. Вважаємо, що текст підрозділів 2.1 і 2.4 дещо перевантажений певними розрахунками і таблицями. На наш погляд, окремі з них доцільно було б перенести у додатки.

Викладені критичні зауваження та побажання мають дискусійний характер, не знижують якості дисертаційної роботи. Робота виконана на належному науково-теоретичному рівні, є актуальною, завершеною і самостійною. Дисертація містить нові як теоретичні, так і практичні результати, що в сукупності є суттєвим для вирішення проблеми формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи.

Отже, дисертаційна робота „Формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи” є самостійною, завершеною науковою роботою, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. „Про затвердження Вимог щодо оформлення дисертації” (zareєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2017 року за № 155/30023), а також відповідає вимогам пунктів 9–18 „Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії” (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167), та може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Доктор педагогічних наук, професор Набока О.Г.: Дисертаційна робота Орехової В.В. присвячена актуальній проблемі сьогодення. Дисертантом було ретельно проаналізовано велику кількість наукової літератури з проблеми дослідження. Зроблені ним за результатами дослідження висновки та рекомендації мають право на впровадження в практику педагогічної мистецької освіти, навчальний-виховний процес вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку учителів початкової школи. Рекомендую роботу до представлення у спеціалізовану вчену раду.

Доктор педагогічних наук, доцент Саяпіна С. А.: Представлене дослідження актуальне, самостійне, таке, що відповідає вимогам до кандидатських дисертацій за спеціальністю 013 – початкова освіта і може бути рекомендованим для представлення в спеціалізовану вчену раду із захисту дисертацій.

Доктор педагогічних наук, професор Стешенко В.В.: Робота відзначається актуальністю досліджуваної проблеми, а також важливістю отриманих результатів для теорії і практики професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи. Висновки, які зроблені дисертантом, є досить виважені, ґрунтовні, аргументовані, мають практичну і професійну спрямованість. Вважаю, що представлене дослідження є самостійним, завершеним та відповідає вимогам щодо кандидатських дисертацій. Робота може бути рекомендована для представлення в спеціалізовану вчену раду із захисту дисертацій.

Кандидат педагогічних наук, доцент Вікторенко І. Л.: Необхідно відзначити належний теоретико-методологічний рівень роботи та її важливість для теорії і практики професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Позитивної оцінки заслуговує наукова новизна та практична значущість дисертаційної роботи, в якій представлено новий та досить оригінальний підхід щодо формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва НУШ. Результати проведеного дослідження засвідчують ефективність розв'язання поставлених завдань. Оскільки науковий рівень дисертації відповідає вимогам щодо кандидатських дисертацій зі спеціальності 013 – початкова освіта, вона може рекомендуватися до представлення та захисту у спеціалізованій вченій раді.

Кандидат педагогічних наук, доцент Ішутіна О.Є.: Проведене дослідження значною мірою сприятиме удосконаленню професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи, відповідає вимогам щодо кандидатських дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 013 – Початкова освіта і може рекомендуватися для представлення в спеціалізовану вчену раду із захисту дисертацій.

Орехова Валентина Володимирівна висловила подяку рецензентам та виступаючим за уважне, критичне й принципове ставлення до дисертаційного дослідження, за позитивну оцінку його наукової праці і запевнила, що пропозиції колег будуть ретельно проаналізовані і враховані у подальшому дослідженні.

Відбулося відкрите голосування по дисертаційній роботі.

На основі обговорення дисертаційної роботи Орехової В.В. члени фахового семінару спільного засідання кафедри теорії і практики початкової освіти та кафедри педагогіки і методики технологічної та професійної освіти ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет” дійшли такого висновку.

ВИСНОВОК

фахового семінару спільного засідання кафедри теорії і практики початкової освіти та кафедри педагогіки і методики технологічної та професійної освіти ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет” про дисертаційне дослідження Орехової Валентини Володимирівни **„Формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи”**, представленої до попередньої експертизи на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка за спеціальністю 013 – Початкова освіта.

Дисертаційна робота Орехової Валентини Володимирівни **„Формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи”**, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки

України № 40 від 12.01.2017 р. „Про затвердження Вимог щодо оформлення дисертації” (zareєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2017 року за № 155/30023), а також відповідає вимогам пунктів 9-18 „Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії” (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167), що дає підстави для присудження Ореховій Валентині Володимирівні наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 013– Початкова освіта.

Дисертація виконана на високому теоретичному та практичному рівні, має значний внесок в теорію та практику професійної освіти, є самостійним і завершеним дослідженням актуальної наукової проблеми, має цілісний характер.

Дисертацію виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри теорії і практики початкової освіти в межах комплексної теми дослідження „Професіоналізм педагога: теоретичні і методичні аспекти” (номер державної реєстрації – 0115U003313) ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет” (м. Слов’янськ). Тему дисертаційної роботи затверджено Вченою радою ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет” (протокол № 2 від 24 вересня 2019 р.).

Актуальність теми дослідження. Цілеспрямований рух України до європейського освітнього середовища, невпинний процес глобалізації та інтеграції світової спільноти актуалізують питання модернізації системи вищої освіти на засадах інформатизації, пошуку і впровадження інноваційних технологій у професійну освіту, зокрема підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва. Концепція Нової української школи (НУШ), у тому числі в мистецькій галузі, вимагає підготовки фахівців нового покоління, здатних на високому професійному рівні здійснювати освітній процес, готових впроваджувати новітні освітні технології, творчо реалізовувати пріоритетні напрями реформування вищої школи.

Можливості, надані сучасним інформаційним світом, породжують нові технології, що формують особливу систему спілкування, обміну інформацією, об’єднання інтересів тощо. Однією з таких інновацій є технологія трансмедіа, що активно впроваджується в різних соціальних сферах (медіа, маркетингу, журналістиці, дизайні, культурі тощо) та поступово залучається й до освіти. Трансмедійна технологія – реальність сьогодення, яка є відповіддю на умови розвитку і дигіталізації сучасного світу.

Трансмедійність є одним з проявів сучасного феномену технологічної медіакультури. Головною перевагою трансмедійної технології є можливість створення поліфонічного (синкретичного) комунікаційного полотна, що складається з різноформатних елементів, об’єднаних однією тематикою. Ключовим моментом є співпричетність користувача, який має активно взаємодіяти в умовах створення змішаної реальності, яка об’єднує онлайн і офлайн комунікації.

Вітчизняна педагогіка, її мистецька галузь на сьогодні лише починає вивчення трансмедіа, аналізуючи її в окремих теоретичних і практичних аспектах. Проблема використання технології трансмедіа в мистецькій освіті ще не була предметом спеціального педагогічного дослідження, що робить вагомими завдання

аналізу та систематизації наявних наукових поглядів на окреслену проблему, обґрунтування педагогічних умов формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в тому, що:

– *уперше* до вітчизняного наукового обігу введено поняття „трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва” у складі їхньої професійної компетентності як здатності використовувати, редагувати і створювати трансмедійні мистецькі освітні ресурси; визначено її науково-методологічне підґрунтя, сутність та структуру; обґрунтовано педагогічні умови формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва Нової української школи, серед яких надання майбутнім учителям музичного мистецтва Нової української школи знань у сфері трансмедійної технології; формування й розвиток умінь і навичок в майбутніх учителів музичного мистецтва працювати в трансмедійному середовищі в умовах змішаного навчання; спрямованість на розвиток креативності майбутніх музикантів-педагогів для ефективної реалізації трансмедійних проєктів;

– *уточнено* понятійно-категоріальний апарат, зокрема: поняття „нові медіа”, „трансмедіа”, „трансмедійна технологія”, „конвергентність”; теоретичні положення щодо професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах розбудови Нової української школи; удосконалено форми і методи навчальної діяльності в закладі вищої освіти в контексті завдань формування трансмедійної компетентності майбутніх музикантів-педагогів;

– *набули подальшого розвитку* теорія та методика професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах інформатизації освіти.

Практичне значення дослідження визначено теоретичним обґрунтуванням і впровадженням у практику роботи закладів вищої освіти педагогічних умов трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва Нової української школи. Розроблено навчально-методичне забезпечення, до якого увійшли: навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни – спецкурсу „Технологія трансмедіа у мистецькій освіті Нової української школи”, підтриманого відповідним дистанційним курсом в середовищі Google Classroom; методичні матеріали до проведення практичних занять, інструктивні матеріали до самостійної роботи з курсу; методичні рекомендації до роботи в мультимедійному середовищі.

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні положення та результати дисертації презентовано на науково-практичних конференціях, форумах, круглих столах, семінарах різного рівня: *Міжнародних* – „Естетичні орієнтири дошкільної і початкової освіти: теорія та практика” (Суми, 2017); „Професіоналізм педагога в умовах освітніх інновацій” (Слов’янськ, 2017, 2018, 2019); „Мистецький освітній простір у контексті формування сучасної парадигми освіти” (Кропивницький, 2017); „Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний та національний виміри змін” (Суми, 2017); „Сучасні аспекти інтеграції в мистецькій освіті початкової школи” (Мелітополь, 2017); „Актуальні проблеми реформування

системи виховання та освіти в Україні” (Львів, 2018); „Сучасна освіта – доступність, якість, визнання” (Краматорськ, 2018); „Ключові питання наукових досліджень у сфері педагогіки та психології у ХХІ ст.” (Львів, 2019); „Мистецький освітній простір у контексті формування сучасної парадигми освіти” (Кропивницький, 2019); *Всеукраїнських* – „Підготовка майбутніх педагогів у контексті стандартизації початкової освіти” (Бердянськ, 2017); „Теоретико-практичні проблеми використання математичних методів і комп’ютерно-орієнтованих технологій в освіті та науці” (Київ, 2018); „Інформаційні технології – 2018” (Київ, 2018); „Актуальні питання мистецької педагогіки: Інноваційні та традиційні підходи до викладання мистецьких дисциплін” (Хмельницький, 2018); „Мистецька освіта: традиції, сучасність, перспективи” (Кривий Ріг, 2019); „Інформаційні технології в професійній діяльності” (Рівне, 2019); „Перспективні напрями сучасної науки та освіти” (Слов’янськ, 2020); „Стан досягнення і перспективи інформаційних систем і технологій” (Одеса, 2020); „Актуальні проблеми неперервної освіти в інформаційному суспільстві” (Київ, 2020).

Основні положення дисертаційної праці відображено в публікаціях:

Статті в наукових фахових виданнях України, зокрема, які включені до міжнародних наукометричних баз

1. Орехова В. В., Гаврілова Л. Г. Структура мистецтвознавчої компетентності майбутніх учителів музики початкової школи. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал*. Суми, 2017. № 5 (69). С. 230–240. DOI 10.24139/2312-5993/2017.05/230-240.

2. Орехова В. В. Холістичний підхід у контексті методологічного аналізу професійної підготовки майбутніх учителів мистецтва. *Актуальні питання мистецької педагогіки: зб. наук. праць*. Хмельницький, 2018. Вип. 7. С. 57–64. URL: <http://armp.kgpa.km.ua/Files/APMP07/14.pdf>.

3. Орехова В. В. Використання мультимедійних засобів у викладанні мистецтва у початковій школі. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки: науковий журнал*. Кропивницький, 2018. № 163. С. 198–202. URL: <https://www.cuspu.edu.ua/images/download-files/naukovi-zapysky/163/44.pdf>

4. Орехова В. В. Трансмедійна технологія як сучасний освітній феномен. *Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич, 2018. Вип. 22. Т. 2. С. 106 – 110. URL: https://www.cuspu.edu.ua/images/download-files/naukovi-zapysky/176/nz_176-250-256.pdf.

5. Орехова В. В. Трансмедійні навички у професійній мистецькій освіті: аналіз зарубіжного досвіду. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: науковий журнал*. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2019. № 5 (89). С. 57–68. DOI 10.24139/2312-5993/2019.05/057-068.

6. Орехова В. В. Технологія трансмедіа як феномен сучасної мистецької освіти: теоретичні аспекти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки: науковий*

журнал. Кропивницький, 2019. Вип. 176. С. 250–256. URL: https://www.cuspu.edu.ua/images/download-files/naukovi-zapysky/176/nz_176-250-256.pdf

Статті в періодичних виданнях зарубіжних країн

7. Орехова В. В. Використання інтерактивного плакату в мультимедійному середовищі професійної підготовки майбутніх учителів мистецтва. *Open Access Peer-reviewed Journal / Science Review*. Warsaw: RS GlobalSp. z O.O. 2018. №5(12). С. 62–66. Vol. 1. DOI: https://doi.org/10.31435/rsglobal_sr. С. 62-66.

Колективна монографія

8. Орехова В. В. Створення інтерактивних навчальних засобів для майбутніх учителів музики з використанням технологій мультимедіа. *Професіоналізм педагога в умовах освітніх інновацій: колективна монографія / ред. проф. Гаврілової Л. Hameln : InterGING, 2019. С. 151–166.*

Статті в інших виданнях, матеріали конференції

9. Orekhova V. V. Upowszechnianie wsrod uczniow szkol podstawowych wartosci rodzinnych. Temat: Matki na lekcjach zintegrowanego kursu „Sztuka”. *Refleksje o rodzinie. Konteksty edukacyjne I pomocowe*. 2017. T.2. Piotrkow Trybunalski. S. 313 – 328.

10. Орехова В. В., Гаврілова Л. Г. Мистецтвознавча компетентність в структурі професійної компетентності майбутнього вчителя музики початкової школи. *Естетичні орієнтири дошкільної і початкової освіти: теорія та практика: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Суми, 23-24 лютого 2017 р.)*. Суми : ФОП Цьома С. П., 2017. С. 106 – 110.

11. Орехова В. В. Родинне виховання молодших школярів на уроках інтегрованого курсу „Мистецтво” в початковій школі. *Підготовка майбутніх педагогів у контексті стандартизації початкової освіти: Всеукраїнська науково-практична онлайн – конференція (м. Бердянськ, 14 вересня 2017 р.)*. Бердянськ, 2017. С. 276 – 280.

12. Орехова В. В. Міждисциплінарний підхід до професійної підготовки майбутніх учителів мистецтва засобами мультимедійних технологій *Теоретико-практичні проблеми використання математичних методів і комп'ютерно-орієнтованих технологій в освіті та науці: II Всеукраїнська науково-практична конференція (м. Київ, 28 березня 2018р.)*. Київ, 2018, С. 66.

13. Орехова В. В. Мультимедіа як засіб оптимізації пізнавального інтересу до мистецтва у процесі розвитку професійної компетентності майбутніх фахівців початкової школи. *Інформаційні технології – 2018: Збірник тез V Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих науковців (м. Київ, 17 травня 2018 р.)*. Київ.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2018. С. 115 – 117.

14. Орехова В. В. Природна духовність у холістичному підході професійної підготовки майбутніх учителів мистецтва. *Актуальні проблеми реформування системи виховання та освіти в Україні: Збірник тез наукових робіт учасників Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 27 – 28 квітня 2018 р.)*. Львів: ГО „Львівська педагогічна спільнота”, 2018. С. 80 – 82.

15. Орехова В. В. Використання технологій для створення інтерактивного навчального засобу. *Професіоналізм педагога в умовах освітніх інновацій: II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція* (м. Слов'янськ, 04-05 жовтня 2018 р.). Слов'янськ: Мінідрукарня „Папірус”, 2018. С. 281-284.

16. Орехова В. В. Гейміфікація як засіб мотивації освітньої діяльності майбутніх учителів музики. *Сучасна освіта – доступність, якість, визнання: збірник наукових праць Міжнародної науково-методичної конференції* (м. Краматорськ, 14–15 листопада 2018 р.). Краматорськ: ДДМА, 2018. С. 191-194.

17. Орехова В. В. Конвергентність як сутнісна особливість феномену трансмедіа у формуванні професійної компетентності майбутніх учителів мистецтва. *Ключові питання наукових досліджень у сфері педагогіки та психології у XXI ст.: Збірник тез наукових робіт учасників Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Львів, 25-26 січня 2019 р.). Львів: ГО „Львівська педагогічна спільнота”, 2019. Ч. 2. С. 60-63.

18. Орехова В. В. Класифікація трансмедійних навичок майбутніх учителів музичного мистецтва у зарубіжній науковій літературі. *Мистецька освіта: традиції, сучасність, перспективи: Збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених.* (м. Кривий Ріг, 16 травня 2019 р.). Кривий Ріг: ФО-П Маринченко С. В., 2019. С. 208 – 211.

19. Орехова В. В. Методологічні підходи до формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва. *Інформаційні технології в професійній діяльності: Матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Рівне, 30 жовтня 2019). Рівне: РВВ РДГУ, 2019. С. 37 – 38.

20. Орехова В. В. Спільна Google презентація як засіб формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва. *Професіоналізм педагога в умовах освітніх інновацій: Матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (м. Слов'янськ, 26-27 вересня 2019). Слов'янськ: Мінідрукарня „Папірус”, 2019. С. 231 – 233.

21. Орехова В. В. Принцип інтегративності під час формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва. *Стан досягнення і перспективи інформаційних систем і технологій: XX Всеукраїнська науково-технічна конференція молодих вчених, аспірантів та студентів. Матеріали конференції. Частина I* (м. Одеса, 21-22 квітня 2020). Одеса: Видавництво ОНАХТ, 2020. С. 151 – 152.

22. Орехова В. В. Культурологічний підхід до формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва. *Актуальні проблеми неперервної освіти в інформаційному суспільстві: збірник матеріалів конференції.* Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. С. 217 – 219.

23. Орехова В. В. Аксіологічний підхід до формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва. *Перспективні напрями сучасної науки та освіти : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції* (19 – 20 травня 2020). Слов'янськ: друкарня „Папірус”, 2020. С. 223 – 226.

УХВАЛИЛИ:

Члени фахового семінару спільного засідання кафедри теорії і практики початкової освіти та кафедри педагогіки і методики технологічної та професійної освіти ДВНЗ „Донбаський державний педагогічний університет” дійшли такого висновку: рекомендувати дисертаційну роботу **Орехової Валентини Володимирівни „Формування трансмедійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва початкової школи”**, подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 013 – Початкова освіта до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді відповідного профілю.

Результати голосування: „за” – 15, „проти” – немає, „утримались” – немає. Рішення прийнято одностайно.

Рецензент:

доктор педагогічних наук,
професор, декан факультету
початкової, технологічної та
професійної освіти ДДПУ

І. А. Хижняк

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії і практики
початкової освіти ДДПУ

О. С. Бескорса

Головуючий на засіданні:

Доктор педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри
педагогіки вищої школи ДДПУ

Я. В. Топольник

Секретар засідання:

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії і практики
початкової освіти ДДПУ

О.О. Хващевська

Підписи д.п.н, проф. Хижняк І.А., к.п.н., доц. Бескорсої О.С., д.п.н, доц. Топольник Я.В. та к.п.н., доц. Хващевської О.О. - засвідчую:

Начальник відділу кадрів

Є.С. Сілін

